

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

In Evangelia: Qvæ Vsitato More in diebus Dominicis & Festis proponuntur, Annotationes Philippi Melanth.

Melanchthon, Philipp

Vuitebergæ, 1544

VD16 E 4532

Dominica Vndecima Post Trinitatis, Evangelivm, Luc. XVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35272

DOMINICA DECIMA

tum. uobis queritis opes & regnum, & sacrificia putatis esse cultum. Ego contra clamito, regimen esse recte docere, & unicum cultum & proprium, in fide, & bona conscientia inuocare Deum. Iam ut hæc publicè de domo Dei & ministerio dicuntur, ita unusquisque ad seipsum transferat. Singuli sciamus nos esse domum Dei. Sic autem erimus domus, cum in nobis sonabit uera doctrina, & inuocatio in fide, & bona conscientia. Et hortetur nos hoc dictum ad inuocandum & orandum, quia testatur hunc esse proprium cultum populi Dei, & domus Dei, quem Deus maxime flagitet.

DOMINICA VNDECIMA POST TRINITATIS, EVANGELIUM, Luc. XVIII.

Dixit autem & ad quosdam, qui in seipso confidebant. quod essent iusti, & aspernabantur ceteros, parabolam istam: Duo homines ascenderunt in templum, ut orarent, unus Pharisæus, & alter Publicanus. Pharisæus stans, hæc apud se orabat: Deus, gratias ago tibi, quia non sum sicut ceteri homines

POST TRINITATIS. 62.

mines, raptores, iniusti, adulteri, uelut etiam hic publicanus, leiuno bis in sabato, decimas do omnium, quæ possideo. Et Publicanus a longe stans, nolēbat neq; oculos ad cœlum leuare, sed percutiebat pectus suum, dicens: Deus propicius esto mihi peccatori. Dico uobis, descēdit hic iustificatus in domum suam pre illo. Quia omnis, qui seipsum exaltat, humiliabitur, qui autem seipsum humiliat, exaltabitur.

DVO sunt exempla. In altero damnat Christus fiduciam propria iusticia, In altero proponit imaginem uera iusticia.

PRIOR imago proponit hominem securum, sine pœnitentia, sine timore Dei, sine fide, & sine inuocatione. Interea tamen is habet opera Legis, & hæc putat esse iusticiam, propter hæc arbitratur sibi Deum debitorem esse. Ideo non inuocat, hoc est, nō petit à Deo uentiā, aut alia bona.

SECUNDO. Sed cur agit gratias? cum gratiarum actio sit uerus cultus. Respondeo: Hæc gratiarum actio est simulata, qualis est impiorum diuitum, qui, cum affluunt opes, etiam imitantur uerba gratiarum actionis, & tamen re ipsa non sentiunt

DOMINICA VNDECIMA

sentiunt opus esse donum Dei, sed aut sua industria partas, aut casu obiectas. Sic ille sentit se sua diligentia legem facere, & se oblectat hoc ornamento, quo antecellit ceteris, & confidit coram Deo. Si uere ageret gratias, consideret solam misericordiam, & non diceret: Non sum sicut ceteri, sed agnosceret se quoque, quantum in ipso est, potuisse impelli ad latrocinium & cetera flagitia, prædicaret beneficium Dei, quòd custoditus esset. Hinc satis intelligi potest, hæc uerba Pharisei non esse ueram gratiarum actionem.

TERTIO. Sicut sæpe aliàs dictum est: Deus flagitat disciplinam, sed tamen hæc nondum est iusticia coram Deo. Ideo damnatur fiducia.

QUARTO. Hic considera, quàm tetri cultus sint hypoeritarum. accedunt ad Deum sine timore, sine poenitentia, & opponunt iudicio Dei propriam iusticiam. Quid est autem absurdius, quàm sine timore ad tantam maiestatem accedere? Item coram tanta maiestate gloriari de iusticia, cum scriptura clamitet: Innocens coram te non est innocens. Deinde cum Deus sic uelit coli, petendis bonis, petenda remissione peccatorum, & gubernatione, Hypocrite non ueniunt, ut petant remissionem, aut gubernationem. Quid hoc aliud est, quàm Deum contumelia afficere? Et qui ignorant doctrinam de iusticia fidei, accedunt cum dubitatione.

Tales

POST TRINITATIS. 63.

Tales cultus sunt uerè Ethnici cultus. Hæc imago cultus Hypocritarum diligenter consideretur.

QVINTO. In altera imagine proponitur homo agens pœnitentiam, perterrefactus agnitione peccatorum suorum, & iræ Dei. Nam quòd non audet attollere oculos in cœlum, est significatio agnoscentis iram Dei, & adhuc fugientis Deum, & luctantis cum diffidentia. deinde tamen uincit in eo fides, qua redit ad Deum, confugiens ad misericordiam, inuocans & petens ueniam, Ergo hic uerè fit iustus, & acceptus Deo, quia fide erigitur in pauoribus & pœnitentia. Hoc est exemplum ueræ iustificationis. Nec desunt bona opera, scilicet ipsa pœnitentia, & inuocatio. Summa autem horum exemplorum hæc est, quòd iustificemur fide per misericordiam, non propter Legem.

SEXTO. Additur terribile Epiphonema, de superbia in genere. Omnis, qui se exultat, humiliabitur. Sic alibi Petrus inquit: Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam. Et Christus: Quicquid est sublime coram hominibus, abominatio est coram Deo. Hæc sunt terribiles uoces, taxantes impiam securitatem hominum, quæ maxime in his est, qui habent eminentia dona.

SEPTIMO. Quid est humilitas? Est uerè timere Deum, & agnoscere, quòd dona sint ab ipso concessa.

concessa.

DOMINICA VNDECIMA

concessa, ut seruiant alijs, non ut opprimamus eos. Item, quòd non sint fœlicia sine Deo. & tales sine uerbo Dei, & sine uocatione nihil mouent, uel audent. E contra superbia est sine timore Dei seipsum admirari, se oblectare donis, ac his confidere, & hac fiducia mouere multa sine uerbo, & sine uocatione. ut Saul contra uerbum Dei conatur regnum tradere posteris suis. Antonius sine uocatione conatur occupare imperium. Pompeius sine uocatione mouet bellum, confidens sua potentia, sicut inquit, se Italiam repleturum esse exercitibus suppositione pedis. Hic autem discamus uocem Christi: Omnis qui se exaltat, humiliabitur, sicut omnium temporum historie ostendunt, tumentes fiducia sui, & mouentes aliquid sine uocatione, & sine uerbo Dei, horribiliter cecidisse. Hic opus est pijs hæc sapientia, de qua concionatur Petrus, cum inquit: Humiliamini sub potenti manu Dei. Dauid impulsus est, sed rursus erectus, quia norat ferre humiliationem, Saul non est restitutus, quia non norat ferre humiliationem, sed per impatientiam ruit in desperationem, & odium Dei. Meminerimus igitur in afflictionibus hoc dictum: Humiliamini sub potenti manu Dei, quasi diceret: Manus Dei potens est, & in puniendo, & in restituendo, ut in Dauidè apparet.

DOMI